

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(červenec-srpen 2021)

★ EP přijal dočasná pravidla pro odhalování sexuálního zneužívání dětí online

Evropský parlament schválil usnesením dne 6. července 2021 dočasná pravidla, která umožňují poskytovatelům webových služeb pokračovat v dobrovolném boji proti materiálu spojenému s pohlavním zneužíváním dětí. Dočasná odchylka se týká čl. 5 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 Směrnice 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací. Bude platit maximálně tři roky nebo kratší dobu, pokud mezitím dojde k přijetí nových pravidel pro řešení sexuálního zneužívání dětí online. Tato legislativní změna byla nezbytná k tomu, aby poskytovatelé webových služeb mohli i při aplikaci kodexu EU pro komunikaci v oblasti elektroniky nadále uplatňovat dobrovolná opatření k boji proti šíření obsahu sexuálního zneužívání dětí na internetu. Změna musí být ještě formálně přijata Radou.

Úplné znění usnesení EP je v českém jazyce k dispozici zde: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0319_CS.html

★ Jmenování dvou soudkyň a dvou generálních advokátů Soudního dvora EU

Dne 7. července 2021 byli jmenovány dvě soudkyně a dva generální advokáti Soudního dvora EU. Jedná se o částečnou obměnu složení Soudního dvora, protože 6. října 2021 skončí funkční období 14 soudců a 6 generálních advokátů. Do funkce soudkyně Soudního dvora byla jmenována paní Maria Lourdes Arastey Sahúnová (Španělsko) a opětovně byla jmenována paní Küllike Jürimäeová (Estonsko). Do funkce generální advokátky Soudního dvora byla jmenována paní Tamara Čapetová (Chorvatsko) a opětovně byl jmenován pan Manuel Campos Sánchez-Bordona (Španělsko). Uvedené soudkyně a generální advokáti Soudního dvora byli jmenováni na funkční období od 7. října 2021 do 6. října 2027.

<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/07/07/eu-court-of-justice-appointment-of-two-judges-and-two-advocates-generals-of-the-court-of-justice/>

Srovnávací přehled EU o soudnictví za rok 2021: digitální nástroje pomáhají soudům zmírňovat dopady pandemie

Evropská komise zveřejnila dne 8. července Srovnávací přehled soudnictví EU pro rok 2021. Jedná se o každoroční přehled poskytující srovnávací údaje o účinnosti, kvalitě a nezávislosti soudních systémů ve všech členských státech EU. Letošní srovnávací přehled se zaměřil na digitalizaci justice, která umožnila alespoň v omezené míře fungování soudů během pandemie a zpřístupnila a zefektivnila justiční systémy. Srovnávací přehled shrnuje vyspělost soudních orgánů v digitální transformaci. Téměř ve všech justičních systémech byly použity videokonference a zaměstnanci mohou pracovat na dálku. Umělá inteligence je využívána ve většině členských států, ale existuje značný prostor pro zlepšení. Zasahování nebo tlak ze strany vlád členských států a politiků byly nejčastěji uváděným důvodem pro vznik pochybností o nezávislosti soudů a soudců. Srovnávací tabulka nezávislosti nejvyšších soudů obsahuje dva nové ukazatele, které udávají přehled subjektů zapojených do jmenování soudců nejvyšších soudů.

Úplná verze Srovnávacího přehledu je v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://ec.europa.eu/info/files/eu-justice-scoreboard-2021>

Usnesení Evropského parlamentu: korupce má být trestána v rámci evropského sankčního systému proti zneužívání lidských práv

Dne 8. července 2021 přijal EP usnesení, kterým vítá Evropský sankční systém proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv, ale zároveň dodává, že korupce by měla být zahrnuta v tomto systému jako trestný čin. Evropský sankční systém proti závažnému porušování a zneužívání lidských práv nezahrnuje korupci jako trestný čin v souvislosti s porušováním lidských práv, za který lze uložit restriktivní opatření. Parlament to chce změnit a naléhavě žádá Evropskou komisi, aby předložila legislativní návrh, který rozšíří oblast sankčního systému na tyto zločiny.

Více o novém sankčním systému je v českém jazyce k dispozici zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2020:410I:FULL&from=EN>

Evropský parlament požaduje okamžité uplatňování rozpočtové podmíněnosti v souvislosti s právním státem

EP přijal dne 8. července 2021 usnesení, ve kterém odsuzuje, že se Komise oddálila uplatňování nařízení o rozpočtové podmíněnosti v souvislosti se stavem právního státu. Europoslanci vyzývají Komisi, aby rychle prošetřila veškerá potenciální porušení principů právního státu, která ovlivňují nebo vážně ohrožují unijní rozpočet. Zdůrazňují, že situace v některých členských státech již vyžaduje přijetí okamžitých opatření. Dále také vyzývají Komisi, aby stanovila jasný, přesný a uživatelsky přívětivý systém pro podávání stížností podle nařízení o rozpočtové podmíněnosti.

Úplný text usnesení je v českém jazyce k dispozici zde: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0348_CS.html

Společný podnik pro evropskou vysoce výkonnou výpočetní techniku

Dne 13. července přijala Rada nařízení, kterým se zřizuje společný podnik pro evropskou vysoce výkonnou výpočetní techniku (EuroHPC). Toto nařízení otevírá cestu k rozvoji nové generace superpočítačů v Evropě. Společný podnik má posílit výzkumné a inovační schopnosti, rozvoj ekosystému superpočítačové infrastruktury a pořizování superpočítačů světové úrovně. To umožní rozšířit využívání superpočítačové infrastruktury ze strany většího počtu veřejných a soukromých uživatelů. Nové nařízení bylo sladěno s víceletým finančním rámcem EU na období 2021–2027, což společnému podniku umožní využívat finanční prostředky z programů EU, jako jsou Horizont Evropa, Digitální Evropa a Nástroj pro propojení Evropy.

Úplné znění nařízení je v českém jazyce k dispozici zde: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9273-2021-INIT/cs/pdf>

Osvobození od DPH při dovozu v reakci na pandemii

Dne 13. července 2021 přijala Rada změnu směrnice o DPH, kterou se zavádí dočasné osvobození od DPH při dovozu a některých dodáních zboží a služeb v reakci na pandemii COVID-19. Směrnice týkající se nákupu a daru usnadní Komisi a agenturám EU nákup zboží a služeb za účelem jejich bezplatné distribuce členským státům v souvislosti s probíhajícími krizemi v oblasti veřejného zdraví. Nová výjimka umožní poskytnout členským státům a jejich orgánům více darů, neboť zbaví orgány EU rozpočtové a administrativní zátěže, která tento proces ztěžuje. Díky této změně bude využitý rozpočet EU při řešení důsledků pandemie COVID-19 co nejlepším možným způsobem. Jakmile tato mimořádná situace pomine, příslušné sazby DPH se obnoví.

Směrnice týkající se nákupu a daru je v češtině k dispozici zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2021:250:FULL&from=EN>

Zelená dohoda pro Evropu: Komise navrhuje transformaci hospodářství a společnosti EU s cílem splnit ambice v oblasti klimatu

Komise přijala dne 14. července balíček návrhů, jejichž cílem je učinit politiky EU v oblasti klimatu, využívání půdy, energetiky, dopravy a zdanění vhodnými ke snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s úrovní z roku 1990. Balíček obsahuje návrh na snížení emisního stropu v rámci obchodování s emisemi (ETS), který stanoví cenu za znečištění uhlíkem nebo kombinaci opatření v oblasti dopravy. Dále je součástí balíčku návrh nařízení o „sdílení úsilí“, které přiřazuje každému členskému státu ambicióznější cíle v oblasti snižování emisí pro

budovy, silniční a vnitrostátní námořní dopravu, zemědělství, odpady a malá průmyslová odvětví. Dalším z návrhů je návrh směrnice o obnovitelných zdrojích energie, která vytyčí zvýšený cíl vyrábět 40 % naší energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030. Součástí balíčku je také revize směrnice o zdanění energie, která má sladit zdanění energetických produktů s politikami EU v oblasti energetiky a klimatu, nebo nový mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, který promítne cenu uhlíku do ceny dovozu vybraných výrobků.

Více informací o Zelené dohodě je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_3541

Komise předložila SDEU věc ČR kvůli nedodržení unijních pravidel týkajících se odborných kvalifikací

Dne 15. července předložila Komise Soudnímu dvoru Evropské unie věc Česka z důvodu výhrad k tomu, jak Česko aplikuje pravidla EU o odborných kvalifikacích (směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací ve znění směrnice 2013/55/EU). Komise se konkrétně zaměřuje na některá ustanovení vnitrostátních pravidel pro odborné kvalifikace, jež se mohou přímo dotýkat odborníků, kteří získali odbornou kvalifikaci v Česku nebo kteří by si chtěli svou odbornou kvalifikaci v Česku nechat uznat. Porušení se týkají všeobecných otázek v souvislosti s postavením osob, které se v Česku podrobují kompenzačním opatřením nebo se na ně připravují. Věc byla předložena SDEU rovněž kvůli několika odvětvově specifickým záležitostem dotýkajících se konkrétně lékařů, zdravotních sester, farmaceutů, veterinárních lékařů a architektů. Ačkoli Česko vyvinulo úsilí o dosažení souladu s příslušnými pravidly, Komise se domnívá, že výše uvedená ustanovení stále nejsou v souladu s právními předpisy EU, čímž Česko může bránit v přeshraniční mobilitě odborníků, omezovat pracovní příležitosti a ztěžovat potenciálním příjemcům služeb těchto odborníků využívání výhod jednotného trhu.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_3370

Přistoupení EU k Haagské úmluvě o uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí

Evropská komise zveřejnila dne 16. července návrh na přistoupení EU k Haagské úmluvě o uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech z července 2019. Návrh uvádí, že pokud by Evropská unie k úmluvě o soudních rozhodnutích přistoupila, úmluva by se vztahovala na uznávání a výkon příchozích a odchozích rozhodnutí mezi členskými státy EU a ostatními smluvními státy úmluvy. Tento návrh je v souladu s cíli Komise uvedenými v politických směrech pro Evropskou komisi (2019–2024) a v souladu se závazkem Unie prosazovat multilateralismus v mezinárodních vztazích a pravděpodobně povzbudí i další země a obchodní partnery EU, aby k úmluvě o soudních rozhodnutích přistoupili. Přistoupení EU k mnohostranné úmluvě o uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech by rovněž bylo v souladu s politikou Unie zaměřenou na zvýšení

růstu mezinárodního obchodu a zahraničních investic a zlepšení mobility občanů po celém světě.

EU má dobře vyvinutý systém vzájemného uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech mezi členskými státy, který byl zaveden jako nezbytný doplněk k jednotnému trhu. Nařízení Brusel Ia se však nevztahuje na uznávání a výkon rozhodnutí vydaných v zemích mimo EU. Na mezinárodní úrovni EU uzavřela mezinárodní úmluvu se státy EHP a Švýcarskem (Luganská úmluva z roku 2007). Kromě toho vedl první pokus o vytvoření mnohostranného rámce pro uznávání a výkon soudních rozhodnutí k uzavření úmluvy o volbě soudu z roku 2005. Tato úmluva zajišťuje uznávání a výkon rozhodnutí v případech, kdy se strany dohodly, který soud má mít výlučnou příslušnost pro projednání jejich sporu. Unie tuto úmluvu ratifikovala v roce 2015, což znamená, že je nyní součástí *acquis* Unie. Komise je toho názoru, že pokud by nebylo učiněno žádné prohlášení, úmluva by nezměnila *acquis* EU, jelikož se oba nástroje použijí v různých kontextech. Prohlášení je však nezbytné, aby přistoupením k úmluvě nebylo dotčeno dosahování politických cílů nařízení Brusel Ia. Konkrétně v případech týkajících se nájmu nemovitých věcí pro účely podnikání určuje nařízení Brusel Ia výlučnou příslušnost soudů v členském státě, kde se nemovitost nachází. Úmluva o soudních rozhodnutích taková pravidla upravující výlučnou příslušnost v případě nájmu nemovitých věcí pro účely podnikání neobsahuje. Proto by podle úmluvy měly členské státy povinnost uznat a vykonat rozhodnutí vydaná ve třetích zemích, která se týkají nájmu nemovitostí pro účely podnikání, kdy se tyto nemovitosti nacházejí v EU.

Kompletní návrh je k dispozici v českém jazyce zde: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2021\)388&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2021)388&lang=en)

Postoj Evropského parlamentu k aktu o správě dat

Dne 16. července 2021 přijal Evropský parlament postoj k aktu o správě dat (Nařízení o evropské správě dat), který má usnadnit sdílení údajů a pomoci vytvářet inovace v oblasti umělé inteligence. Europoslanci upřesnili oblast působnosti nařízení, pokud jde o služby zprostředkování dat, aby se vztahovalo i na velké technologické společnosti. Dle EP by se orgány veřejného sektoru měly vyhybat uzavírání dohod, které vytvářejí výhradní práva k opětovnému použití určitých údajů. Citlivé údaje mohou být předávány do třetích zemí pouze tehdy, pokud využívají stejnou úroveň ochrany jako v EU.

Úplné znění postoje EP k nařízení je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0248_EN.html

NextGenerationEU: Evropská komise schválila plán Česka pro oživení a odolnost ve výši 7 miliard eur

Komise dne 19. července Evropská komise vydala kladné hodnocení plánu Česka pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost je hlavním prvkem plánu NextGenerationEU, který na podporu investic a reforem v celé EU poskytne 800

miliard EUR (v běžných cenách). Český plán je součástí nebývalé koordinované reakce EU na krizi COVID-19, jejímž cílem je řešit společné evropské výzvy cestou ekologické a digitální transformace a posílit hospodářskou i sociální odolnost a soudržnost jednotného trhu. V analýze Komise se zejména posuzovalo, zda investice a reformy stanovené v plánu Česka podpoří ekologickou a digitální transformaci, přispějí k účinnému řešení problémů zjištěných v rámci evropského semestru a posílí jeho růstový potenciál, vytváření pracovních míst a hospodářskou a sociální odolnost. Dle Komise plán představuje komplexní a přiměřeně vyváženou reakci na hospodářskou a sociální situaci Česka, čímž odpovídajícím způsobem přispívá ke všem šesti pilířům.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_3745

Evropský legislativní balíček pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AML/CFT)

Evropská komise zveřejnila dne 20. července soubor legislativních opatření v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, který tvoří čtyři legislativní návrhy: návrh nařízení, kterým se zřizuje orgán EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu v podobě decentralizované regulační agentury EU; návrh nařízení o boji proti praní peněz a financování terorismu, které obsahuje přímo použitelná pravidla v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, včetně revidovaného unijního seznamu subjektů, na něž se vztahují pravidla boje proti praní peněz a financování terorismu (tzv. povinné osoby); návrh směrnice o boji proti praní peněz a financování terorismu, která nahrazuje stávající směrnici EU o boji proti praní peněz a financování terorismu (směrnice 2015/849 v platném znění) a obsahuje ustanovení, která nejsou vhodná pro nařízení, vyžadující provedení do vnitrostátního práva, např. prostřednictvím pravidel týkajících se vnitrostátních orgánů dohledu a finančních zpravodajských jednotek v členských státech; a návrh přepracovaného znění nařízení o převodech finančních prostředků z roku 2015 (nařízení 2015/847). Tyto čtyři návrhy společně představují ambiciózní soubor opatření k modernizaci režimu EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu. Jejich cílem je vytvořit spolehlivý systém prosazování právních předpisů, který obstojí i v budoucnosti a přispěje k účinnějšímu odhalování praní peněz a financování terorismu v Unii. Návrhy navazují na akční plán Komise pro boj proti praní peněz a financování terorismu ze dne 7. května 2020.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_21_3689

Zpráva Komise o stavu právního státu v roce 2021

Komise zveřejnila dne 20. července druhou celounijní zprávu o právním státu spolu se sdělením zaměřeným na situaci v EU jako celku a kapitolami věnovanými jednotlivým členským státům. Zpráva z roku 2021 se zabývá novým vývojem za rok 2020, podrobněji analyzuje problémy uvedené ve zprávě za rok 2020 a zohledňuje

dopady pandemie COVID-19. Celkově zpráva ukazuje, že v členských státech došlo ke značnému pozitivnímu vývoji a eliminaci některých dřívějších problémů. Přetrvávají však obavy v souvislosti s nezávislostí soudnictví a situací ve sdělovacích prostředcích. V některých členských státech tyto obavy ještě zesílily. Zpráva rovněž zdůrazňuje velkou odolnost vnitrostátních systémů během pandemie COVID-19. Pandemie také ukázala význam systému brzd a protivah při prosazování principů právního státu. Zpráva za rok 2021 vychází z metodiky a rozsahu předchozí zprávy a zaměřuje se na čtyři klíčové aspekty: systémy soudnictví, protikorupční rámec, pluralitu a svobodu sdělovacích prostředků a další institucionální otázky týkající se systému brzd a protivah. Přijetí zprávy o právním státu za rok 2021 je počátkem nového cyklu dialogu a monitorování. Komise vyzývá Radu a Evropský parlament, aby na základě této zprávy vedly obecné diskuse, jakož i diskuse zaměřené na jednotlivé země, a žádá vnitrostátní parlamenty a další klíčové aktéry, aby i nadále prohlubovali debatu na úrovni členských států.

Celounijní zpráva o právním státu za rok 2021 je v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://ec.europa.eu/info/files/communication-2021-rule-law-report-rule-law-situation-european-union>

Kapitoly Zprávy o jednotlivých členských státech jsou v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2021-rule-law-report/2021-rule-law-report-communication-and-country-chapters>

Uplatňování práva EU v roce 2020

Dne 23. července 2021 Komise přijala výroční zprávu o uplatňování práva EU, která popisuje, jak Komise monitorovala a prosazovala dodržování práva EU v roce 2020 a jakých výsledků členské státy dosáhly v různých oblastech politiky. V roce 2020 zahájila Komise 903 nových řízení o nesplnění povinnosti. Jedná se o 13% nárůst ve srovnání s rokem 2019. Nejnižší počet nových otevřených případů týkajících se nesprávného provedení nebo nesprávného uplatňování práva EU měly v roce 2020 Dánsko, Finsko, Irsko, Nizozemsko, a naopak nejvyšší počet zaznamenaly Bulharsko, Itálie, Malta a Řecko. V souvislosti s pandemií mnoho členských států jednostranně zavedlo omezení vývozu léčivých přípravků, ochranných prostředků a dalších produktů důležitých pro boj s onemocněním COVID-19. V případech, kdy to bylo nutné, začala Komise tato omezení urychleně řešit prostřednictvím řízení o nesplnění povinnosti. Proti jedenácti členským státům zahájila Komise řízení o nesplnění povinnosti také z toho důvodu, že nechránily práva spotřebitelů, kteří měli zakoupený zájezd a nezískali přiměřenou náhradu poté, co byla jejich cesta z důvodu pandemie COVID-19 zrušena.

Úplné znění výroční zprávy je v angličtině k dispozici zde: https://ec.europa.eu/info/files/main-report-2020-staff-working-document_en

Dohoda Rady a Evropského parlamentu na aktualizaci Aarhuského nařízení

Dne 23. července schválila Rada předběžnou politickou dohodu dosaženou s EP ohledně návrhu na revizi Aarhuského nařízení, aby bylo plně v souladu s Aarhuskou úmluvou. Předběžnou dohodu musí schválit oba orgány a poté bude formálně přijata řádným legislativním postupem. Cílem návrhu je zajistit, aby EU plně dodržovala Aarhuskou úmluvu. Rada a Parlament se dohodly na rozšíření okruhu subjektů, jež se mohou stát účastníky řízení nad rámec nevládních organizací, a umožnit tak dalším osobám z řad veřejnosti, aby za určitých podmínek požádaly o vnitřní přezkum správních aktů. Dále by mělo být uložena orgánům a institucím EU povinnost zveřejňovat žádosti o přezkum a rozhodnutí o nich.

Návrh na revizi nařízení je v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11044-2021-INIT/en/pdf>

Komise zahájila proti dvanácti členským státům, včetně Česka, řízení o nesplnění povinnosti kvůli neprovedení pravidel EU zakazujících nekalé obchodní praktiky

Komise zahájila dne 27. července řízení o nesplnění povinnosti proti dvanácti členským státům, včetně ČR, které ve svém vnitrostátním právu neprovedly pravidla EU zakazující nekalé obchodní praktiky v zemědělsko-potravinářském odvětví. Směrnice o nekalých obchodních praktikách v zemědělském a potravinovém řetězci přijatá dne 17. dubna 2019 zajišťuje ochranu všech evropských zemědělců, jakož i malých a středních dodavatelů, před šestnácti nekalými obchodními praktikami ze strany větších kupujících v potravinovém řetězci. Směrnice se vztahuje na zemědělské a potravinářské produkty, s nimiž se v dodavatelském řetězci obchoduje, a poprvé na úrovni EU zakazuje takové nekalé praktiky, které jeden obchodní partner druhému jednostranně vnucuje.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_3903

Komise schválila mapu regionální podpory Česka na období 2022–2027

Dne 30. července Komise schválila v souladu s pravidly EU pro státní podporu mapu Česka k poskytování regionální podpory v období 2022-2027. Mapa regionální podpory pro ČR je první mapa členského státu, kterou Komise schválila v rámci revidovaných pokynů k regionální podpoře. Dle těchto pokynů mohou členské státy podporovat nejvíce znevýhodněné regiony v Evropě, aby se zmírnily rozdíly mezi nimi z hlediska hospodářského blahobytu, příjmů a nezaměstnanosti – tedy cílů soudržnosti, které jsou základem Unie. Podle revidovaných pokynů budou mít nárok na regionální investiční podporu tyto regiony: Severozápad, Severovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko, které patří k nejvíce znevýhodněným regionům v EU s HDP na obyvatele nižším než 75 % průměru EU.

Více o regionální podpoře je v českém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_3982

Agentura EU pro azyl: Rada a EP dosáhly předběžné dohody

Předsednictví Rady a zástupci Evropského parlamentu dosáhli dne 30. června předběžné dohody ohledně nařízení o Agentuře EU pro azyl. Cílem nařízení, kterým se zřizuje Agentura EU pro azyl, je zlepšit uplatňování azylové politiky v EU tím, že se ze stávajícího Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) stane plnohodnotná agentura. Tato agentura bude odpovědná za zlepšení fungování společného evropského azylového systému, přičemž bude poskytovat intenzivnější operativní a technickou pomoc členským státům a přispívat ke sblížení postupů při posuzování žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Dříve než se přistoupí k formálnímu postupu přijímání, podléhá předběžná politická dohoda schválení Radou a Parlamentem.

Návrh nařízení je v anglickém jazyce k dispozici zde: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10352-2021-INIT/en/pdf>

Rada se dohodla na mandátu k jednání o nových pravidlech k posílení úlohy Europolu

Dne 30. června se Rada dohodla na mandátu k jednání o návrhu na změnu nařízení o Europolu. Změna nařízení se týká spolupráce Europolu se soukromými subjekty, zpracování osobních údajů na podporu vyšetřování trestných činů a úlohy Europolu v oblasti výzkumu a inovací. Návrh nařízení umožní Europolu lépe podporovat členské státy v jejich boji proti novým hrozbám. Podle navrhovaných pravidel bude Europol moci získávat osobní údaje přímo od soukromých subjektů, aby se zajistilo kontaktní místo na úrovni EU, kde bude možné v souladu se zákonem sdílet soubory údajů, jež spadají pod více jurisdikcí. Europol pak bude moci tyto soubory údajů analyzovat s cílem určit příslušné členské státy a předat tyto informace vnitrostátním orgánům. Nařízení rovněž obsahuje požadavky na zajištění toho, aby jakékoli zpracování údajů prováděné Eupolem vždy probíhalo v souladu se základními právy, včetně práva na soukromí, a aby bylo toto nařízení v souladu s nařízením EU o ochraně údajů. Ve srovnání s původním návrhem Komise si členské státy přály rozšířit možnosti spolupráce Europolu s klíčovými třetími zeměmi. Zavedly možnost výměny osobních údajů se zeměmi, ve kterých byly právně závazným nástrojem stanoveny vhodné záruky nebo ve kterých takové záruky existují v souladu s vlastním posouzením Europolu. Europol by měl úzce spolupracovat s Úřadem evropského veřejného žalobce a neprodleně ho informovat o jakémkoli trestném jednání, které spadá do jeho pravomoci. Za účelem posílení operativní spolupráce mezi oběma orgány stanoví návrh nařízení rovněž pravidla pro přístup Úřadu evropského veřejného žalobce k údajům Europolu.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/06/30/europol->

[council-agrees-negotiating-mandate-on-new-rules-to-strengthen-the-role-of-the-agency/](#)

Komise posiluje opatření na podporu vysoce kvalitního a inkluzivního primárního a sekundárního vzdělávání

Komise dne 5. srpna zveřejnila návrh doporučení Rady o smíšeném učení v zájmu vysoce kvalitního a inkluzivního primárního a sekundárního vzdělávání. V rámci „smíšeného učení“ ve formálním vzdělávání a odborné přípravě zaujímají škola, pedagog nebo student k procesu učení více než jeden přístup. Může se jednat o kombinaci školního a jiného fyzického prostředí (podniky, školicí střediska, vzdělávání na dálku, venkovní prostory, kulturní památky atd.) nebo kombinaci různých vzdělávacích nástrojů, které mohou být digitální i nedigitální. Komise navrhuje jednak krátkodobá opatření k řešení nejnaléhavějších nedostatků, které prohloubila pandemie COVID-19, jednak další postup pro kombinování vzdělávacích prostředí a nástrojů v primárním a sekundárním vzdělávání a odborné přípravě, jež mohou pomoci vybudovat odolnější systémy vzdělávání a odborné přípravy. Smíšené učení může zejména díky své flexibilitě pomoci zlepšit inkluzivnost vzdělávání. Může přispět k lepšímu vzdělávání ve vzdálených a venkovských oblastech nebo vzdělávání členů kočovných společenství, jedinců dlouhodobě pobývajících v nemocnicích či pečovatelských zařízeních nebo vrcholově trénujících sportovců. Všechna prostředí a nástroje by měly být stejně přístupné menšinám, dětem se zdravotním postižením či dětem ze socioekonomicky znevýhodněných skupin a neměly by vést k diskriminaci či segregaci.

Více informací včetně konkrétních doporučení členským státům je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_3908

Afghánistán: Společné prohlášení k situaci žen a dívek

Evropská unie spolu s Albánií, Argentinou, Austrálií, Brazílií, Dominikánskou republikou, Ekvádorem, Guatemalou, Hondurasem, Chile, Kanadou, Kolumbií, Kostarikou, Norskem, Novým Zélandem, Panamou, Paraguayí, Salvadorem, Senegalem, Severní Makedonií, Spojeným královstvím, Spojenými státy americkými a Švýcarskem zveřejnilo dne 18. srpna společné prohlášení, v němž tyto státy vyjadřují hluboké znepokojení nad situací afghánských žen a dívek a obavy o dodržování jejich práv na vzdělání, práci a svobodu pohybu. Vyzvali ty, kteří jsou v Afghánistánu v mocenském a vládnoucím postavení, aby zaručili jejich ochranu. Dle prohlášení si afghánské ženy a dívky stejně jako celý afghánský lid zaslouží žít v bezpečných a důstojných podmínkách. Je třeba zabránit jakékoli formě diskriminace a zneužívání. Podepsané státy jsou jako mezinárodní společenství připraveny poskytnout jim humanitární pomoc a podporu, aby zajistily, že jejich hlas bude slyšet.

Komise žádá Česko, aby odstranilo překážky volného pohybu služeb v oblasti doplňkových důchodů

Komise zaslala Česku dodatečnou výzvu, která se týká omezení uložených poskytovatelům důchodového pojištění z jiných členských států. České právní předpisy v praxi brání společnostem, které v Česku nemají své sídlo ani ústředí, aby na jeho území poskytovaly služby v oblasti doplňkových důchodů. České důchodové právo stanoví, že takové služby mohou nabízet pouze společnosti registrované v České republice. V důsledku toho není možné, aby služby v oblasti doplňkových důchodů v Česku nabízela evropská společnost, která je registrována jinde v EU. Čeští občané mají k dispozici jen omezený výběr doplňkových důchodových produktů, ačkoli by v rámci volného pohybu služeb měli mít právo využívat služeb nabízených v celém vnitřním trhu EU. Česko má nyní dva měsíce na to, aby se k argumentům předloženým Komisí vyjádřilo. Neobdrží-li Komise uspokojivou odpověď, může se rozhodnout, že bude pokračovat v řízení o nesplnění povinnosti tím, že zašle odůvodněné stanovisko.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/inf_21_3440

Judikatura

SDEU: Stanovisko generálního advokáta Bobka ve věci C132/20, ze dne 8. července 2021

Dne 8. července 2021 vydal generální advokát SDEU Bobek své stanovisko ve věci C-132/20, která se týká nezávislosti a nestrannosti polských soudců. Předkládající polský soud v této věci kladl otázku, zda okolnosti týkající se prvního jmenování soudce členského státu v době, kdy byl tento stát řízen nedemokratickým režimem, jakož i skutečnost, že takovému soudci byla po pádu komunistického režimu ponechána soudní funkce, mohou v současné době vyvolat pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti tohoto soudce ve smyslu čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny základních práv Evropské unie. Generální advokát uvádí, že mu není zcela jasné, jak lze pravidla a standardy vyplývající z čl. 19 odst. 1 SEU nebo článku 47 Listiny použít na jmenování soudců v Polsku před rokem 1989. Skutečně nic nenasvědčuje tomu, že by vnitrostátní pravidla, na která odkazuje předkládající soud, mohla i v dnešní době vyvolávat nějaké účinky. Generální advokát se dále zabýval přípustností předběžné otázky. Polský veřejný ochránce práv tvrdí, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla předložena soudcem, jehož nedávné jmenování do soudní funkce proběhlo za takových okolností, že vyvolávají pochybnosti o jeho nezávislosti. Generální advokát v tomto ohledu zdůrazňuje, že pojem „soud“ má v rámci článku 267 SFEU funkční povahu: umožňuje určit vnitrostátní orgány, které se – v rozsahu, v němž vykonávají soudní funkce – mohou stát partnery Soudního dvora v rámci řízení o předběžné otázce. Řízení o předběžné otázce založilo justiční spolupráci soudů,

nikoliv jednotlivých osob. Proto se musí právní analýza subjektů této spolupráce zaměřovat na otázky strukturální a institucionální povahy.

Generální advokát dále objasňuje způsob, jakým je třeba posuzovat dodržování zásady nezávislosti soudnictví zakotvené v čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny. Za účelem posouzení, zda byla dodržena zásada nezávislosti soudní moci, musí tudíž vnitrostátní soud vzít do úvahy všechny relevantní skutečnosti, a případně zohlednit důvody a specifické cíle vnitrostátních opatření, která mohou být na danou situaci použitelná. V tomto kontextu mohou být relevantní formální a institucionální prvky i specifické prvky případu.

Generální advokát dospívá ve stanovisku k závěru, že pouhá skutečnost, že někteří soudci byli poprvé jmenováni do soudních funkcí v nedemokratické éře, není sama o sobě dostačující k tomu, aby mohla zpochybnit jejich nezávislost v dnešní době. Okolnosti uvedené předkládajícím soudem tudíž nemohou vyvolat pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti takového vnitrostátního soudce, jako je soudce FO, ve smyslu čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny. Obdobně skutečnost, že někteří členové soudu, který vydal napadený rozsudek, byli jmenováni k tomuto soudu na základě usnesení Krajowej Rady Sądownictwa (Národní rada soudnictví, Polsko) ve složení vyplývajícím z právní úpravy, která byla později Trybunałem Konstytucyjnym (Ústavní soud) prohlášena za protiústavní, rovněž nemůže vyvolat pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti všech vnitrostátních soudců ve smyslu čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny.

Generální advokát se nakonec vyjadřuje obecně k situaci nátlaku vůči soudcům. Generální advokát má za to, že ponechání funkce těm soudcům, kteří podléhají politické, osobní nebo jiné formě nátlaku, zasahuje přímo do středu právního systému založeného na právním státě a demokracii vycházející z dělby moci. Článek 47 Listiny základních práv, který zakotvuje právo na účinnou soudní ochranu před nezávislým, nestranným soudem a právo na spravedlivý proces vnitrostátním soudům ukládá, aby ověřily, zda vada, kterou je stíženo řízení o jmenování soudce, může vést k porušení práv přiznaných unijním právem. Vznikne-li v tomto ohledu skutečná a vážná pochybnost, musí být tato otázka vznesena i bez návrhu. Zásada neodvolatelnosti soudců nebrání tomu, aby vnitrostátní soudy toto ověření provedly.

Úplné znění stanoviska je v českém jazyce k dispozici zde: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=243872&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1930931>

SDEU: Rozsudek ve věci C-791/19 EK proti Polsku, ze dne 15. července 2021

Dne 15. července 2021 vydal SDEU rozsudek ohledně disciplinárního režimu soudců v Polsku, ve kterém rozhodl, že Polsko neplní povinnosti vyplývající z čl. 19 SEU. Soudní dvůr stanovil, že proces, který vedl k vytvoření Kárného senátu Nejvyššího soudu neposkytuje záruky nestrannosti a nezávislosti, protože není chráněn před přímým nebo nepřímým vlivem polských zákonodárných a výkonných orgánů. Dále soud podotýká, že Kárný senát je složen výhradně z nových soudců, kteří mají velmi vysoké odměny, a také vysoký stupeň organizační, funkční a finanční autonomie ve

srovnání s ostatními soudními senáty. Zavedený kárný systém může být použit k politické kontrole nad soudními rozhodnutími a vyvíjet tlak na soudce s cílem ovlivnit jejich rozhodování. Fakt, že jsou polští soudci vystaveni kárnému řízení v důsledku toho, že se rozhodli podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce k SDEU navíc podkopává jejich právo/povinnost a celý systém soudní spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem.

Úplné znění rozsudku je v českém jazyce k dispozici zde:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=244185&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1945581>

ESLP: Rozsudek ve věci Reczkowicz proti Polsku (stížnost č. 43447/19), ze dne 22. července 2021

Evropský soud pro lidská práva jednomyslně rozhodl ve věci Reczkowicz proti Polsku, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Předmětem stížnosti stěžovatelky, advokátky, paní Joanny Reczkowicz, bylo tvrzení, že Disciplinární komora polského Nejvyššího soudu, která rozhodovala v její věci, není "soudem zřízeným zákonem" a postrádá tak nestrannost a nezávislost. Advokátce, paní Reczkowicz, byla pozastavena možnost výkonu advokacie na dobu 3 let z důvodu několika incidentů, které se udály během zastupování jejího klienta. Proti tomuto rozhodnutí se odvolala k soudu. Její žaloba byla nakonec v roce 2019 zamítnuta Disciplinární komorou Nejvyššího soudu, jednou ze dvou nově ustanovených komor při Nejvyšším soudě. Stěžovatelka zejména namítala, že jedna z těchto nově vytvořených komor, disciplinární komora, se skládala ze soudců jmenovaných polským prezidentem na základě doporučení Národní rady soudnictví (NSS), ústavního orgánu v soudnictví, který má chránit nezávislost soudů a soudců a který je předmětem sporu o nezávislost soudů a soudců od doby, kdy vstoupila v platnost nová právní úprava, která mimo jiné stanoví, že soudci této disciplinární komory již nejsou voleni soudci samotnými, ale Sejmem (dolní komorou polského parlamentu). Tato stížnost je jednou z 38 dalších obdobných stížností proti Polsku, které byly podány v letech 2018-2021 a které se týkají různých aspektů reorganizace polského soudního systému zahájeného v roce 2017. ESLP zdůraznil, že jeho úkolem nebylo posoudit legitimitu reorganizace polského soudnictví jako celku, nýbrž posoudit, zda reorganizace polského soudnictví, případně změny spojené s touto reorganizací, mohly porušit práva paní Reczkowiczové podle článku 6 odst. 1 Úmluvy. ESLP shledal, že postup jmenování soudců byl nepřiměřeně ovlivněn mocí zákonodárnou a výkonnou. To představovalo zásadní nesrovnalost, která nepříznivě ovlivnila celý proces a ohrozila legitimitu Disciplinární komory Nejvyššího soudu, která se případem stěžovatelky zabývala. Disciplinární komora nebyla a není "soudem zřízeným zákonem" ve smyslu Úmluvy a k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy.

Kompletní znění rozsudku je k dispozici v anglickém jazyce zde: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-211127>.

ESLP: Rozsudek ve věci Karrar proti Belgii (stížnost č. 61344/16), ze dne 31. srpna 2021

Evropský soud pro lidská práva jednomyslně rozhodl ve věci Karrar proti Belgii, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Věc se týkala trestního řízení zahájeného proti panu Karrarovi, po jehož skončení byl odsouzen za vraždu svých dvou dětí k doživotnímu trestu odnětí svobody. K ESLP podal stěžovatel stížnost, kterou napadl nestrannost předsedy soudu, a to zejména v souvislosti se schůzkou mezi předsedou soudu a matkou zavražděných dětí týden před soudním jednáním, kterou si předseda soudu z vlastního podnětu telefonicky s matkou dohodnul. Stěžovatel podal ke Kasačnímu soudu žalobu na náhradu škody proti předsedovi soudu. Ve své replice předseda soudu uvedl, že tuto návštěvu uskutečnil proto, aby si udělal lepší představu o uspořádání místa činu. Připustil sice, že se k matce choval zdvořile, což bylo jediné, co mohl udělat za těchto smutných okolností, a "popřál jí hodně štěstí u soudu". Popřel, že by jí projevil jakýkoli soucit nebo empatii. Kasační soud žalobu na náhradu škody zamítl. ESLP nicméně shledal, že chování předsedy soudu mohlo vést k pochybnostem o jeho objektivní nestrannosti, čímž dochází ke zpochybnění celkové objektivní nestrannosti soudu při rozhodování o vině a trestu ve věci pana Karrara. Došlo tedy k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy. ESLP rovněž rozhodl, že konstatování porušení Úmluvy představuje dostatečné spravedlivé zadostiučinění za nemajetkovou újmu, kterou pan Karrar utrpěl.

Kompletní znění rozsudku je k dispozici ve francouzském jazyce zde: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-211597>.

Odbor mezinárodních vztahů ČAK